

Elevtall ungdomsskolen 2008-2009: oppgang for tysk, nedgang for fransk

Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen – Notat 1/2009 (19.01.2009)

Utdanningsdirektoratet har gjort tallene fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI) for skoleåret 2008-2009 tilgjengelig på nettsiden <http://www.wis.no/gsi>. I vårt notat beskriver vi utviklingen når det gjelder fremmedspråk og språklig fordypning. I tabell 1 gjengis antall elever per fag på 8. trinn for inneværende skoleår sammenliknet med i fjor. Vær oppmerksom på at antall elever generelt har gått opp, noe som må tas i betraktning når man ser på tallene for de enkelte fagene. For å få et realistisk bilde av utviklingen per fag har vi derfor valgt å også ta med fagenes relative andel.

Tabell 1. Antall elever (i absolutte tall og relativt) per fag (fremmedspråk og språklig fordypning) på 8. trinn i skoleåret 2007-2008 sammenliknet med 2008-2009.

Fag	Elevtall 8. trinn i 2007-2008		Elevtall 8. trinn i 2008-2009	
Tysk	15661	25,0 %	16790	26,5 %
Fransk	9517	15,2 %	8701	13,7 %
Spansk	21261	34,0 %	20948	33,1 %
Andre fremmedspråk ¹	165	0,3 %	221	0,3 %
Fremmedspråk i alt	46604	74,5 %	46660	73,6 %
Fordypning engelsk	10454	16,7 %	11808	18,6 %
Fordypning norsk	2800	4,5 %	3253	5,1 %
Fordypning andre fs.	217	0,3 %	155	0,2 %
Fordypning i alt	13471	21,5 %	15216	24,0 %
Ikke oppført i GSI ²	2508	4,0 %	1467	2,3 %
I alt	62583	100,0 %	63343	100,0 %

Når det gjelder fremmedspråk, ser vi at antall tyskelever har økt, mens antall franskelever har gått ned. Spansk har også gått ned, men ikke så mye som fransk. Spansk er fortsatt det største faget på 8. trinn, fulgt av tysk og fransk. Andre fremmedspråk enn disse, som for eksempel

¹ En ringerunde som Fremmedspråksenteret gjennomførte i fjor, viste at antall elever som fulgte andre fremmedspråk enn tysk, fransk eller spansk, var noe lavere enn tallet som er nevnt i GSI-statistikken.

² Samlet antall elever for fagene i oversikten for fremmedspråk og språklig fordypning (tabell H i GSI) er noe lavere enn samlet antall elever på 8. trinn. Dette kan skyldes at noen elever er fritatt for undervisning i disse fagene og av den grunn ikke har blitt oppført i tabellen. Forskjellen kan også skyldes feil ved innrapportering av tallene fra skolene til GSI. Antall elever som ikke står oppført under ett av fagene, er i år mindre enn i fjor, noe som også må tas hensyn til når man sammenlikner elevtallene fra 2008-2009 med 2007-2008.

russisk, utgjør en forholdsvis liten andel. Økningen for tysk faget går igjen i de fleste fylkene. Det motsatte gjelder for fransk, hvor vi ser en nedgang i de fleste fylkene. Situasjonen for spansk varierer: i noen fylker øker antall elever, mens det er en nedgang i andre fylker. Både engelsk og norsk fordypning har i år flere elever på 8. trinn enn i fjor. Dette kan til dels forklares ut fra økningen i antall elever generelt, men samtidig ser vi at disse fagenes andel øker noe sammenliknet med i fjor. Også her gjelder økningen de aller fleste fylkene.

I tidligere år har vi registrert at forholdsvis mange elever velger bort fremmedspråk til fordel for engelsk eller norsk fordypning i løpet av skoleåret på 8. eller 9. trinn. Denne tendensen fortsetter også i år. Hvis vi ser på årskullet som begynte på 8. trinn i 2006-2007 og følger disse elevene³ gjennom ungdomsskolen, går det fram at ca. 7000 elever velger bort fremmedspråk. Fagenes samlede andel går ned fra ca. 78% til ca. 65%. Fordypning i engelsk/norsk øker tilsvarende.

Tabell 2. Antall elever (i absolutte tall og relativt) per fag (fremmedspråk el. språklig fordypning) på 8. trinn i skoleåret 2006-2007, 9. trinn i 2007-2008 og 10. trinn i 2008-2009.

Fag	8. trinn 2006-2007		9. trinn 2007-2008		10. trinn 2008-2009	
Tysk	16991	27,3 %	15422	24,7 %	14969	23,8 %
Fransk	10638	17,1 %	9629	15,4 %	9080	14,4 %
Spansk	20272	32,6 %	18358	29,3 %	16799	26,7 %
Andre fremmedspråk	377	0,6 %	117	0,2 %	175	0,3 %
Fremmedspråk i alt	48278	77,6 %	43526	69,6 %	41023	65,1 %
Fordypning engelsk	9011	14,5 %	12345	19,7 %	14756	23,4 %
Fordypning norsk	2184	3,5 %	3998	6,4 %	5502	8,7 %
Fordypning andre fs.	301	0,5 %	225	0,4 %	156	0,2 %
Fordypning i alt	11496	18,5 %	16568	26,5 %	20414	32,4 %
Ikke oppført i GSI ⁴	2416	3,9 %	2456	3,9 %	1570	2,5 %
I alt	62190	100,0 %	62550	100,0 %	63007	100,0 %

Innholdet i dette notatet kan brukes fritt, men det skal alltid henvises til kilden (Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen – Notat 1/2009). Mer informasjon fåes hos FoU-koordinator Gerard Doetjes (tlf. 69 21 58 36).

³ I denne oversikten tar vi ikke hensyn til endringer i det statistiske grunnlaget i løpet av perioden (bl.a. på grunn av flytting til og fra Norge). I alt er det ca. 2000 flere elever på 10. trinn i år enn på 8. trinn i 2006-2007. Selv om dette kan være en del av forklaringen på at fordypning engelsk og norsk har økt, må størsteparten av økningen forklares med bakgrunn i nedgangen vi ser for fremmedspråkfagene.

⁴ Samlet antall elever for fagene i oversikten for fremmedspråk og språklig fordypning (tabell H i GSI) er noe lavere enn samlet antall elever på 8. trinn. Dette kan skyldes at noen elever er fritatt for undervisning i disse fagene og av den grunn ikke har blitt oppført i tabellen. Forskjellen kan også skyldes feil ved innrapportering av tallene fra skolene til GSI. Antall elever som ikke står oppført under ett av fagene, er i år mindre enn i fjor, noe som også må tas hensyn til når man sammenlikner elevtallene fra 2008-2009 med 2007-2008.